

صنایع تبدیلی نیاز مازندران، بازی مسئولان!

تقریباً تمام استان‌های ایران حداقل در تولید یک یا چند محصول آنقدر توانمند هستند که می‌توانند علاوه بر تأمین نیاز داخلی به صادرات و ارز آوری هم فکر کنند. با این حال نه تنها این مهم محقق نمی‌شود، بلکه در زمان برداشت محصول، همیشه شاهد از بین رفتن و هدر رفت بخشی از زحمات کشاورزان و باغداران هستیم. این اتفاق حالا دوباره در استان‌های شمالی کشور رخ داده و با فرا رسیدن زمان برداشت پرتقال، مقدار قابل توجهی از این محصول یا روی درخت می‌ماند یا پس از چیده شدن از بین می‌رود. اتفاقی که سال‌هاست گفته می‌شود فقط با استقرار صنایع تبدیلی می‌توان احتمال تکرار شدن آن را به صفر رساند. با این تفسیر و با وجود استعداد فراوان رانندازی کارخانه‌های صنایع تبدیلی در مازندران، عوامل و مشکلات زیادی به ویژه مسائل قانونی موجب شده تا هنوز این اتفاق به غیر از صنعت لبنیات، در سایر زمینه‌ها صورت نگیرد. در حال حاضر جای خالی تکنولوژی فرآوری ضایعات محصولات کشاورزی در مازندران کاملاً مشهود است در حالی که نسبت به فعالیت در این امر، زمینه‌های مناسبی همچون فرآوری سیوس پرنج، سیوس تخمیر شده پرنج، پوست مرکبات و تولید پکتین وجود دارد. البته گروهی بر این باورند که راهاندازی کارخانه‌های صنایع تبدیلی و فعالیت آن در مازندران به صورت فصلی خواهد بود اما نباید فراموش کرد زمانی که مواد اولیه در فصل تأمین آن، به‌طور کلی تهیه شود می‌توان در طول سال فرآوری آن را انجام داد اما این امر هم به نوبه خود نیاز به زیرساخت‌های مورد نیاز دارد.

متأسفانه هم اکنون مشکلات زیادی در رابطه با استقرار صنایع تبدیلی برای محصولات گوناگون در مازندران وجود دارد که در همین راستا در ارتباط با فرآوری سیوس پرنج در تمام جهان این امر متمرکز صورت می‌گیرد، بدین معنی که کارخانه شالیگویی، تولید روغن، فرآوری سیوس و غیره به صورت یکجا انجام می‌شود. در مازندران کارخانه‌های شالیگویی به صورت سنتی، پراکنده و نیمه متمرکز هستند و برای تهیه ماده اولیه مورد نیاز به منظور فرآوری سیوس، به‌سه واحدی غیر از این کارخانه‌ها نیاز است. در واقع عملاً کارخانه‌های شالیگویی در این استان امکان اولیه فرآوری را ندارند. کافی است کوچه پس کوچه‌های مازندران را قدم بزیم تا مشخص شود چقدر کارخانه‌های شالیگویی کوچک، قارچ‌گونه در این منطقه رشد کرده‌اند و کارخانه مدرنی که بتواند همه آنها را به صورت هم‌زمان انجام دهد، وجود ندارد و علت این امر هم این است که در مازندران از همان ابتدا مسیر اشتباه طی شده است و امروز این مشکلات به وجود آمده است. ولی پرداخت تسهیلات برای راه‌اندازی کارخانه‌های صنایع تبدیلی هم به نوبه خود داستانی دارد که نمی‌توان نسبت به آن بی‌توجه بود. در همین راستا اعطای تسهیلات اگر بر مبنای در نظر گرفتن شرایط مالی، سود اقتصادی، بازار فروش و غیره باشد مطلوب است، اما اگر بدون بررسی بازار فروش و حساب درست، تسهیلات به افراد پرداخت شود حتماً راه به بیراهه منتهی می‌شود.

هم اکنون کارخانه‌هایی که توانمند مالی بالایی دارند، در حال فعالیت هستند اما شرکت‌ها و کارخانه‌های کوچک با دریافت تسهیلات هزینه‌های خود را افزایش دادند و دیگر قابلیت رقابت ندارند که در این شرایط حتماً در نهایت با شکست مواجه می‌شوند. به هر حال امروز راه‌اندازی صنایع تبدیلی در مازندران با یک اولویت با اهمیت بسیار بالا تبدیل شده است. زیراوقتی بخشی از ضایعات به ارزش افزوده یا یک ماده اولیه که ارزش کمتری دارد به ارزش غذایی بالاتری تبدیل می‌شود، هم‌از جهت ایمنی و امنیت مصرف‌کننده ارزشمند است و هم از بروز ضایعات دیگری که در سیستم تولید وجود دارد جلوگیری می‌کند که در همین رابطه می‌توان به پوست مرکبات اشاره کرد. شایعاتی که در حال حاضر به عنوان مصرف طيور اسفنج می‌شود، اما حاوی اساس‌های طبیعی و پکتین است و با راه‌اندازی صنایع تبدیلی و استخراج آن، به محصولات ارزشمندی تبدیل می‌شود. با دانستن تمام این موارد باید گفت متأسفانه موازی‌کاری بین جهاد کشاورزی و سازمان صنعت، معدن و تجارت موجب سردرگمی می‌تولد کنندگان شده است و اگر یک سیاست واحد وجود داشته باشد که مسیر حرکت تسهیلات‌دهنده از ابتدا تا انتها مشخص شود به‌طور قطع، به نتیجه رسیدن هم بسیار آسان‌تر خواهد شد.

تبدیل گردشگری به مطالبه عمومی از مهم‌ترین دستاوردهای تیریز ۲۰۱۸

۱۲ آذربایجان شرقی
مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان شرقی تبدیل شدن گردشگری به یک مطالبه عمومی را از مهم‌ترین دستاوردهای تیریز ۲۰۱۸ عنوان کرد.

«مرضی آیدار گفت: اینکه گفته می‌شود برای تیریز ۲۰۱۸ کاری صورت نگرفته است، زیر سؤال بردن اقدامات ارزشمند و تلاش‌های صورت گرفته در راستای تیریز ۲۰۱۸ است، چرا که توسعه گردشگری در قالب یک فرآیند هدفمند امکان‌پذیر خواهد بود. وی با بیان اینکه رویداد تیریز ۲۰۱۸ آغازین برای ایجاد تحولی اساسی در صنعت گردشگری منطقه به‌شمار می‌آید، افزود: از ابتدا، تیریز ۲۰۱۸ را نقطه شروع یک تحول اساسی در گردشگری استان عنوان کردیم. مدیرکل میراث فرهنگی استان در ادامه از اقدامات مؤثر در راستای تیریز ۲۰۱۸ و تقویت زیرساخت‌های میراث فرهنگی در منطقه و خشک شدن به میان آورد و گفت: طی دو سال اخیر تمام موزه‌های تیریز و استان به شکل اساسی از نظر سخت‌افزاری و نرم‌افزاری ساماندهی شده‌اند که در این راستا نیز شاهد صدور مجوز و افتتاح سه موزه خصوصی بوده‌ایم. وی با اشاره به اینکه طی ۱۱ سال اخیر افزایش درصد گردشگران ورودی به استان بوده‌ایم، اظهار کرد: طی این مدت شاهد رشد ۱۴/۵ درصدی تخت‌های اقامتی، رشد ۱۰ درصدی در آمار گردشگر ورودی خارجی و همچنین افزایش ۲۲ درصدی در آمار گردشگر ورودی داخلی بوده‌ایم. آیدار در پایان از میزان اعتبار تخصیص یافته به رویداد تیریز ۲۰۱۸ در جهت پیشبرد اهداف زیرساختی آن، سخن به میان آورد و گفت: بر این اساس اعتباری بالغ بر ۵۰ میلیارد تومان برای حوزه عمرانی و توسعه زیرساخت‌های گردشگری و مرمت و اردیف تیریز ۲۰۱۸ و ۷۶ میلیارد تومان از ردیف‌های ملی و استانی (مجموعاً ۱۲۶ میلیارد تومان) در راستای پیشبرد اهداف این رویداد در نظر گرفته شده است که در این راستا ۱۴۰ پروژه در تیریز و استان تعریف و در حال اجراست.

انجام ۱۰۹ هزار آزمون روی سلامت آب قم

۱۲ قم
به منظور اطمینان از سلامت آب قم سالانه بیش از ۱۰۹ هزار آزمون‌های میکروبی، فیزیکوشیمیایی، بیولوژی، ریز آلاینده‌های آلی و معدنی و کلرسنجی بر روی آب انجام می‌شود.

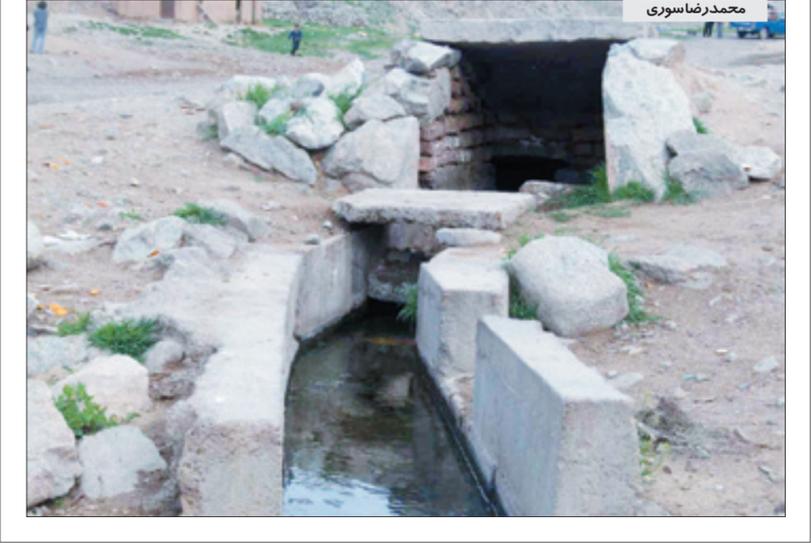
مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان قم گفت: آزمایشگاه آب و فاضلاب استان قم به عنوان نماینده مرکز کنترل کیفیت آب در فرآیند توزیع آب شرب و بهداشتی از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. علی‌جان صادقی پور گفت: آزمایشگاه مرجع آب و فاضلاب منطق با آخرین استانداردهای بین‌المللی و روز دنیا احداث شده و شامل آزمایشگاه‌های باکتریولوژی، بیولوژی، فیزیکوشیمیایی و ریز آلاینده‌های آلی و معدنی است. به گفته وی، نظارت بر شستشوی شبکه، چاه، مخازن و کلرشویی و شوک‌های کیفی تصفیه‌خانه آب، پایش کیفی آب شبکه بهداشتی، شبکه شرب، منابع زیرزمینی و سطحی، مخازن ذخیره و سایر تأسیسات آب و اجرای برنامه ایمنی آب از جمله این اقدامات است.

شنبه ۲۲ دی ۱۳۹۷ | ۵ جمادی‌الاول ۱۴۴۰ | روزنامه جوان | شماره ۵۵۶۴

ایپراو

سرویس شهرستان، ۸۸۴۹۸۴۴۱

۱۲ گزارش یک

مقابله با خشکسالی با احیای ۱۵۰ قنات سیستان و بلوچستان

سپاه انداختن بیش از دو دهه خشکسالی بر برخی استان‌های کشور از جمله سیستان و بلوچستان سبب شده تا مشکلات ریز و درشتی بر این مناطق حاکم بشود به طوری که به گفته استاندار، خشکسالی حاکم بر سیستان و بلوچستان از زلزله و خسارات ناشی آن بدتر است چراکه خشکسالی به نسبت زلزله کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد. لذا به منظور رفع این معضل بیشترین اعتبارات بخش کشاورزی استان صرف فعالیت‌های آب و خاک

استان سیستان و بلوچستان و ۱۱/۵ درصد وسعت کشور به عنوان بزرگ‌ترین استان جزو مناطق خشک و کم‌آب ایران محسوب می‌شود که خشکسالی‌های مداوم چندین ساله مردم این منطقه را با مشکلات متعددی رو به رو کرده است. به گفته کارشناس خشکسالی بی‌دری در این استان اثرات فراوانی در کاهش ذخایر آبی، افزایش کانون‌های بحرانی ریزگردها و روند شور شدن زمین‌های زراعی، از بین رفتن مراتع و پوشش گیاهی در منطقه و خشک شدن ذخایر آب زیرزمینی و قنوات داشته است. پدیده خشکسالی ۲۰ ساله در سیستان و بلوچستان، خشکیدن تالاب بین‌المللی هامون در شمال و جازموریان در جنوب غرب استان، قطع آب رودخانه همبرند، کاهش سفره‌های آب زیرزمینی، کمبود نزولات آسمانی، گرمای زیاد و تبخیر بیش از حد نرمال کشور این استان را با

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است. **بیشترین اعتبارات برای آب و خاک**
سپاه انداختن دو دهه‌ای خشکسالی بر استان سیستان و بلوچستان سبب شده تا بیشترین اعتبارات برای رفع دو معضل آب و خاک صرف شود. مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان با بیان اینکه بیشترین اعتبارات بخش کشاورزی استان صرف فعالیت‌های آب و خاک می‌شود، می‌گوید: «این مهم موجب شد تا در سال جاری ۱۰۳میلیارد تومان اعتبار در قالب ۱۶ طرح ۳۰۰پروژه صرف اجرایی فعالیت‌های آب و خاک در سیستان و بلوچستان و سیستان و بلوچستان به منظور بهره‌گیری جعفر زرافعتی با اشاره به اقداماتی که در این زمینه انجام گرفته است، می‌افزاید: «اجرای انواع سیستم‌های نوین آبیاری، مرمت و بازسازی

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

بیشترین اعتبارات برای آب و خاک

سپاه انداختن دو دهه‌ای خشکسالی بر استان سیستان و بلوچستان سبب شده تا بیشترین اعتبارات برای رفع دو معضل آب و خاک صرف شود. مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان با بیان اینکه بیشترین اعتبارات بخش کشاورزی استان صرف فعالیت‌های آب و خاک می‌شود، می‌گوید: «این مهم موجب شد تا در سال جاری ۱۰۳میلیارد تومان اعتبار در قالب ۱۶ طرح ۳۰۰پروژه صرف اجرایی فعالیت‌های آب و خاک در سیستان و بلوچستان و سیستان و بلوچستان به منظور بهره‌گیری جعفر زرافعتی با اشاره به اقداماتی که در این زمینه انجام گرفته است، می‌افزاید: «اجرای انواع سیستم‌های نوین آبیاری، مرمت و بازسازی

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

سپاه انداختن دو دهه‌ای خشکسالی بر برخی استان‌های کشور از جمله سیستان و بلوچستان سبب شده تا بیشترین اعتبارات برای رفع دو معضل آب و خاک صرف شود. مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان با بیان اینکه بیشترین اعتبارات بخش کشاورزی استان صرف فعالیت‌های آب و خاک می‌شود، می‌گوید: «این مهم موجب شد تا در سال جاری ۱۰۳میلیارد تومان اعتبار در قالب ۱۶ طرح ۳۰۰پروژه صرف اجرایی فعالیت‌های آب و خاک در سیستان و بلوچستان و سیستان و بلوچستان به منظور بهره‌گیری جعفر زرافعتی با اشاره به اقداماتی که در این زمینه انجام گرفته است، می‌افزاید: «اجرای انواع سیستم‌های نوین آبیاری، مرمت و بازسازی

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

بیشترین اعتبارات برای آب و خاک

سپاه انداختن دو دهه‌ای خشکسالی بر استان سیستان و بلوچستان سبب شده تا بیشترین اعتبارات برای رفع دو معضل آب و خاک صرف شود. مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان با بیان اینکه بیشترین اعتبارات بخش کشاورزی استان صرف فعالیت‌های آب و خاک می‌شود، می‌گوید: «این مهم موجب شد تا در سال جاری ۱۰۳میلیارد تومان اعتبار در قالب ۱۶ طرح ۳۰۰پروژه صرف اجرایی فعالیت‌های آب و خاک در سیستان و بلوچستان و سیستان و بلوچستان به منظور بهره‌گیری جعفر زرافعتی با اشاره به اقداماتی که در این زمینه انجام گرفته است، می‌افزاید: «اجرای انواع سیستم‌های نوین آبیاری، مرمت و بازسازی

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

قنات‌های ۷۰۰ساله

از آنجا که بیشتر استان‌های کشور در مناطق گرم و خشک قرار گرفته‌اند لذا این مهم سبب شده تا ایرانیان برای رفع مشکلات کم آبی از روش‌های مختلفی استفاده کنند که مهم‌ترین آنها حفر قنات است. کرمان، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان از جمله استان‌هایی به‌شمار می‌روند که قرار گرفتن آنها در منطقه گرم و خشک سبب شده تا بالاترین تعداد حفر رشته قنات را به خود اختصاص دهند. در میان مناطقی که بالاترین تعداد قنات را به خود اختصاص داده است باید از شهرستان قصرقند نام برد؛ موضوعی که سبب شده تا این استان با داشتن تعداد قابل توجهی از قنات در دست‌آنه ثبت ملی قرار بگیرد. یکی از کارشناس آب و آبیاری کشور در این خصوص می‌گوید: «مجموعه عظیم قنات‌های قصرقند در کشور بی‌نظیر بوده و با قنات‌های گناباد خراسان رضوی و جوپار استان کرمان برابری می‌کند.»

محمد برشان با اشاره به ویژگی این قنات‌ها می‌افزاید:«قنات‌های شهرستان قصرقند نشان از تمدنی کهن در این منطقه است و قدمتی حدود ۲۰۰ سال دارد که این قدمت کهن می‌تواند ثبت جهانی شود و گردشگران زیادی را به خود جلب کند.» شهرستان قصرقند با ۱۶۰ رشته قنات یکی از قطب‌های کشاورزی جنوب سیستان و بلوچستان به‌شمار می‌رود که ۷۰ درصد منابع آب کشاورزی قصرقند از همین قنات تأمین می‌شود. این در حالی است که در خشکسالی‌های اخیر، قنات‌های منطقه هم به شدت کم‌آب شده و کشاورزی را تحت تأثیر قرار داده است. به طوری که سطح زیر کشت پرنج نیز به کمتر از ۳۰۰ هکتار کاهش یافته است. لذا برای رفع این مشکل مرمت و لایروبی و از قنات‌ها در قصرقند به‌طور ویژه در دستور کار قرار گرفته است.

فرماندار قصرقند با تأیید این موضوع می‌گوید: «این طرح به همت وزارت کار، تعاون، و رفاه‌اجتماعی و همکاری جهاد کشاورزی در شهرستان قصرقند آغاز شده است.» حمیرا ریگی می‌افزاید: «این تعداد قنات، سطح زیر کشت حدود ۲۰هکتار زمین کشاورزی شهرستان قصرقند را پوشش می‌دهد.» این در حالی است که ۷۰ درصد منابع آبی کشاورزی در شهرستان از این قنات‌ها تأمین می‌شود و از ۱۶رشته قنات این شهرستان ۸۰رشته قنات با کاهش سطح آب مواجه و ۸۰رشته قنات دیگر کاملاً خشک شده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

صنایع تبدیلی

نیاز مازندران، بازی مسئولان!

تقریباً تمام استان‌های ایران حداقل در تولید یک یا چند محصول آنقدر توانمند هستند که می‌توانند علاوه بر تأمین نیاز داخلی به صادرات و ارز آوری هم فکر کنند. با این حال نه تنها این مهم محقق نمی‌شود، بلکه در زمان برداشت محصول، همیشه شاهد از بین رفتن و هدر رفت بخشی از زحمات کشاورزان و باغداران هستیم. این اتفاق حالا دوباره در استان‌های شمالی کشور رخ داده و با فرا رسیدن زمان برداشت پرتقال، مقدار قابل توجهی از این محصول یا روی درخت می‌ماند یا پس از چیده شدن از بین می‌رود. اتفاقی که سال‌هاست گفته می‌شود فقط با استقرار صنایع تبدیلی می‌توان احتمال تکرار شدن آن را به صفر رساند. با این تفسیر و با وجود استعداد فراوان رانندازی کارخانه‌های صنایع تبدیلی در مازندران، عوامل و مشکلات زیادی به ویژه مسائل قانونی موجب شده تا هنوز این اتفاق به غیر از صنعت لبنیات، در سایر زمینه‌ها صورت نگیرد. در حال حاضر جای خالی تکنولوژی فرآوری ضایعات محصولات کشاورزی در مازندران کاملاً مشهود است در حالی که نسبت به فعالیت در این امر، زمینه‌های مناسبی همچون فرآوری سیوس پرنج، سیوس تخمیر شده پرنج، پوست مرکبات و تولید پکتین وجود دارد. البته گروهی بر این باورند که راهاندازی کارخانه‌های صنایع تبدیلی و فعالیت آن در مازندران به صورت فصلی خواهد بود اما نباید فراموش کرد زمانی که مواد اولیه در فصل تأمین آن، به‌طور کلی تهیه شود می‌توان در طول سال فرآوری آن را انجام داد اما این امر هم به نوبه خود نیاز به زیرساخت‌های مورد نیاز دارد.

متأسفانه هم اکنون مشکلات زیادی در رابطه با استقرار صنایع تبدیلی برای محصولات گوناگون در مازندران وجود دارد که در همین راستا در ارتباط با فرآوری سیوس پرنج در تمام جهان این امر متمرکز صورت می‌گیرد، بدین معنی که کارخانه شالیگویی، تولید روغن، فرآوری سیوس و غیره به صورت یکجا انجام می‌شود. در مازندران کارخانه‌های شالیگویی به صورت سنتی، پراکنده و نیمه متمرکز هستند و برای تهیه ماده اولیه مورد نیاز به منظور فرآوری سیوس، به‌سه واحدی غیر از این کارخانه‌ها نیاز است. در واقع عملاً کارخانه‌های شالیگویی در این استان امکان اولیه فرآوری را ندارند. کافی است کوچه پس کوچه‌های مازندران را قدم بزیم تا مشخص شود چقدر کارخانه‌های شالیگویی کوچک، قارچ‌گونه در این منطقه رشد کرده‌اند و کارخانه مدرنی که بتواند همه آنها را به صورت هم‌زمان انجام دهد، وجود ندارد و علت این امر هم این است که در مازندران از همان ابتدا مسیر اشتباه طی شده است و امروز این مشکلات به وجود آمده است. ولی پرداخت تسهیلات برای راه‌اندازی کارخانه‌های صنایع تبدیلی هم به نوبه خود داستانی دارد که نمی‌توان نسبت به آن بی‌توجه بود. در همین راستا اعطای تسهیلات اگر بر مبنای در نظر گرفتن شرایط مالی، سود اقتصادی، بازار فروش و غیره باشد مطلوب است، اما اگر بدون بررسی بازار فروش و حساب درست، تسهیلات به افراد پرداخت شود حتماً راه به بیراهه منتهی می‌شود.

هم اکنون کارخانه‌هایی که توانمند مالی بالایی دارند، در حال فعالیت هستند اما شرکت‌ها و کارخانه‌های کوچک با دریافت تسهیلات هزینه‌های خود را افزایش دادند و دیگر قابلیت رقابت ندارند که در این شرایط حتماً در نهایت با شکست مواجه می‌شوند. به هر حال امروز راه‌اندازی صنایع تبدیلی در مازندران با یک اولویت با اهمیت بسیار بالا تبدیل شده است. زیراوقتی بخشی از ضایعات به ارزش افزوده یا یک ماده اولیه که ارزش کمتری دارد به ارزش غذایی بالاتری تبدیل می‌شود، هم‌از جهت ایمنی و امنیت تولیدکننده ارزشمند است و هم از بروز ضایعات دیگری که در سیستم تولید وجود دارد جلوگیری می‌کند که در همین رابطه می‌توان به پوست مرکبات اشاره کرد. شایعاتی که در حال حاضر به عنوان مصرف طيور اسفنج می‌شود، اما حاوی اساس‌های طبیعی و پکتین است و با راه‌اندازی صنایع تبدیلی و استخراج آن، به محصولات ارزشمندی تبدیل می‌شود. با دانستن تمام این موارد باید گفت متأسفانه موازی‌کاری بین جهاد کشاورزی و سازمان صنعت، معدن و تجارت موجب سردرگمی می‌تولد کنندگان شده است و اگر یک سیاست واحد وجود داشته باشد که مسیر حرکت تسهیلات‌دهنده از ابتدا تا انتها مشخص شود به‌طور قطع، به نتیجه رسیدن هم بسیار آسان‌تر خواهد شد.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.

مشکلات زیادی در زمینه تأمین آب آشامیدنی و توسعه کشور رو به رو کرده است.